



EXTRAS-RAPORT

privind participarea reprezentanților AEP la *workshopul online* cu tema *Date deschise și politici publice*, organizat de Centrul European de Excelență pentru Combaterea Amenințărilor Hibrice (Hybrid CoE), în data de 10 decembrie 2020, începând cu 15h30 (ora României)

Deschiderea datelor guvernamentale reprezintă o caracteristică a administrației publice moderne, manifestată printr-un set de politici care promovează transparența și asumarea responsabilității.

Interesul privind noile tehnologii pentru deschiderea guvernării a fost relevat și de inițiativa internațională *Open Government Partnership (OGP)*, la care au aderat până în prezent 75 de state, printre care și România, în anul 2011.

În acest context, Centrul European de Excelență pentru Combaterea Amenințărilor Hibrice (Hybrid CoE) a decis organizarea unui *workshop* cu tema *Date deschise și politici publice*, în data de 10 decembrie 2020, de la ora 15:30 (ora României).

Sesiunea de instruire a avut scopul de a prezenta principalele modalități de utilizare și prelucrare a datelor deschise, în vederea elaborării de rapoarte și analize utile pentru fundamentarea deciziilor de politici publice.

Hybrid CoE este o organizație independentă internațională, bazată pe baza unei rețele de profesioniști care oferă expertiză în domeniul combaterii amenințărilor hibride.

În timp ce înțelegerea naturii mediului de securitate, care este în permanentă schimbare, este esențială, simpla analiză a amenințărilor nu este suficientă, fiind nevoie de elaborarea unor instrumente concrete pentru a le contracara. Prin urmare, sarcina-cheie a Centrului este de a consolida capacitățile statelor pentru prevenirea și combaterea amenințărilor hibride. Acest obiectiv este dus la îndeplinire prin schimbul de bune practici, testarea ideilor și abordărilor noi și organizarea de cursuri și exerciții de formare.

Hybrid CoE are, de asemenea, un rol important ca platformă între UE și NATO, oferind un forum pentru discuții strategice, formare și exerciții comune. Potrivit acestuia, excelența este atinsă mulțumită rețelelor transguvernamentale și intersectoriale care reunesc peste 1.200 de practicieni și experți cu atribuții în domeniul amenințărilor hibride din statele membre UE sau NATO, atât din sectorul privat, cât și din mediul academic. Activitatea centrului este planificată și coordonată de Secretariatul Hybrid CoE din Helsinki, Finlanda.

Ca urmare a invitației primite din partea Hybrid CoE la *workshopul* sus-menționat, din partea Autorității Electorale Permanente au participat, ca reprezentanți ai instituției, șeful Departamentului informatizarea proceselor electorale, un consilier parlamentar din cadrul Departamentului legislație, contencios electoral, relația cu Parlamentul și Uniunea Europeană, și



un consultant parlamentar din cadrul Serviciului Relații Externe al Departamentului Cooperare Internațională.

Obiectivul evenimentului

Workshopul online cu tema *Date deschise și politici publice*, organizat de Hybrid CoE a reunit specialiști în analiza datelor deschise din partea Unității pentru Date Deschise, din cadrul Biroului pentru Străinătate, Commonwealth și Dezvoltare al Guvernului Regatului Unit al Marii Britanii și al Irlandei de Nord, în scopul prezentării principalelor modalități de utilizare a datelor deschise în fundamentarea deciziilor și a politicilor publice.

Prezentarea participanților și a subiectelor dezbătute

Locul desfășurării: videoconferință prin intermediul aplicației *Microsoft Teams*.

Agenda:

- 15:30 – 15:45: Conectarea participanților
- 15:45 – 16:15: *Considerații privind politicile publice: Cum datele deschise sunt folosite pentru a influența deciziile de politică publică* – directorul Departamentului de Date Deschise și *Intelligence* din cadrul Unității pentru Date Deschise (OSU), Biroul pentru Străinătate, Commonwealth și Dezvoltare al Guvernului Regatului Unit al Marii Britanii și Irlandei de Nord
- 16:15 – 16:30: Pauză
- 16:30 – 17:00: *Planificarea, prezentarea și redactarea analizei în urma colectării de date deschise* - directorul Departamentului de Date Deschise și *Intelligence* din cadrul Unității pentru Date Deschise (OSU), Biroul pentru Străinătate, Commonwealth și Dezvoltare al Guvernului Regatului Unit al Marii Britanii și Irlandei de Nord
- 17:00 – 17:30: Exercițiu de grup - *opțional*
- 17:30 – 17:45: Concluzii

Workshopul a fost susținut de directorul Departamentului de Date Deschise și *Intelligence* din cadrul Unității pentru Date Deschise (OSU), care a arătat că prioritățile unității în care activează gravitează în jurul combaterii dezinformării și amenințărilor hibride. Datele deschise pot influența deciziile de politici publice prin intermediul diferitelor instrumente de fundamentare, precum grafice, rapoarte și analize care prezintă datele colectate într-o formă analitică și cuprinzătoare.



Din punctul de vedere al contextului instituțional, OSU a fost înființat în anul 2016, în scopul îmbunătățirii activității diplomatice derulate de Biroul pentru Străinătate, Commonwealth și Dezvoltare al Guvernului Regatului Unit al Marii Britanii și Irlandei de Nord, prin intermediul utilizării instrumentelor analitice realizate prin colectarea datelor deschise. În prezent, OSU reunește specialiști în domeniile științei datelor, al științei comportamentale, al *intelligence*-ului bazat pe datele în format deschis și al combaterii dezinformării.

Sesiunea de instruire a fost structurată în două părți, prima analizând modalitatea prin care datele în format deschis pot influența deciziile de politică publică, în timp ce a doua s-a concentrat asupra prezentării modurilor de scriere analitică.

În cadrul primei părți, specialistul a adus în atenția participanților un studiu de caz: doborârea la granița cu Ucraina a zborului 17 al Malaysia Airlines, cunoscut drept *Cazul MH17*. Utilitatea studierii acestui caz constă în revelarea importanței colectării, interpretării și comparării datelor deschise în vederea fundamentării deciziilor în domeniul securității și apărării publice.

Zborul 17 al Malaysia Airlines (MH17) a fost un zbor de pasageri programat de la Amsterdam la Kuala Lumpur, care a fost doborât la 17 iulie 2014, în timp ce zbura peste estul Ucrainei. Toți cei 283 de pasageri și cei 15 membri ai echipajului au fost uciși. Contactul cu aeronava, un Boeing 777-200ER, a fost pierdut când se afla la aproximativ 50 de km de granița Ucrainei cu Rusia, iar resturile aeronavei au căzut lângă Hrabove, în regiunea Donetsk, Ucraina, la 40 de km distanță de frontieră. A fost cea de-a doua pierdere a companiei aeriene Malaysia Airlines în 2014, după dispariția Zborului 370 pe 8 martie. Doborârea a avut loc în războiul din Donbass, în timpul bătăliei din raionul Shakhtarsk, într-o zonă controlată de rebeli pro-ruși. Forțele aeriene ucrainene suferiseră pierderi din cauza armelor de apărare aeriană din ce în ce mai sofisticate. Imediat după ce s-a pierdut contactul cu aeronava, miliția rebelă din Donetsk a susținut că a doborât un avion de transport militar ucrainean An-26. Când a devenit evident că epava căzută lângă Hrabove provenea de la un avion civil, separatiștii au retras această revendicare și au negat doborârea oricărei aeronave.

Responsabilitatea anchetei a fost delegată Consiliului de Securitate Olandez (DSB) și echipei comune de anchetă olandeză (JIT), care au ajuns la concluzia că avionul a fost doborât de o rachetă sol-aer Buk lansată dintr-un teritoriu ucrainean, aflat sub controlul separatiștilor pro-ruși. Potrivit JIT, Buk-ul folosit era originar din Brigada 53 de rachete antiaeriene a Federației Ruse și a fost transportat din Rusia în ziua prăbușirii, acționat dintr-un câmp către o zonă controlată de rebeli și s-a întors în Rusia imediat după aceasta. Descoperirile DSB și JIT au fost în concordanță cu afirmațiile anterioare ale surselor de informații americane și germane și cu cele ale guvernului ucrainean. Pe baza concluziilor JIT, guvernele din Țările de Jos și Australia au considerat Rusia responsabilă pentru acționarea rachetei Buk și au urmărit căile legale începând cu luna mai a anului



2018. Guvernul rus a negat implicarea în doborârea avionului, iar relatarea sa despre modul în care a fost doborât avionul a variat în timp. Acoperirea în mass-media rusă a diferit, de asemenea, de cea din alte țări. Rusia consideră vinovat guvernul ucrainean că a permis zborurile civile într-o zonă de război.

Din punctul de vedere al analizei datelor deschise, colectate pe baza conținutului publicațiilor media tradiționale rusești, pot fi identificate neconcordanțe în relatările evenimentelor, conform celor spuse de specialistul OSU. Analizând calendarul publicațiilor din mass-media tradițională rusă, se poate observa că statul a reflectat rapid informațiile nou primite, în timp ce postarea neconfirmată a contului de socializare *Strelkov* a fost, într-un mod similar articolelor de presă, inconsistentă.

În elaborarea analizei pe baza datelor deschise, punctele-cheie sunt consultarea mai multor surse de informare, compararea relatărilor în timp real cu articolele redactate post-eveniment, identificarea neconcordanțelor în raportările mass-mediei tradiționale, mai cu seamă a narativelor contradictorii care provin de la aceeași sursă, și realizarea legăturii dintre informație și momentul publicării acesteia.

În cea de-a doua parte a prezentării, expertul a insistat asupra principalelor aspecte care contribuie la redactarea unei analize eficiente și concise realizate pe baza datelor în format deschis. Astfel, orice analiză bazată pe date deschise trebuie să țină cont de patru principii fundamentale:

1. *Principiul relevanței pentru receptor.* Orice analiză trebuie să aibă în vedere cunoașterea publicului-țintă și a întrebării-cheie la care este menită să răspundă. De asemenea, formatul în care este livrată analiza variază în funcție de nevoile dictate de contextul în care va fi prezentată, acesta putând fi livrată sub formă de prezentare statistică, grafică etc. În concordanță cu scopul analizei, autorul acesteia poate seta nivelul detaliului pe o scară de la macro la micro-indici de referință.
2. *Principiul mesajului unic.* Constatările și observațiile relevate de analizarea datelor deschise trebuie condensate într-un singur mesaj care să răspundă întrebării principale care a stat la baza demarării cercetării.
3. *Principiul clarității.* Prezentarea unei analize de date în format deschis trebuie să fie clară pentru receptori și să se bazeze pe termeni definiți în mod unitar și fără echivoc în tot cuprinsul acesteia. Pe lângă aspectul clarității, acuratețea datelor prezentate joacă de asemenea un rol important, deoarece orice eroare materială poate afecta rezultatul final al analizei.
4. *Principiul soluțiilor constructive.* Orice analiză de date are drept scop fundamentarea unor luări de poziție, a unor decizii politice, a unor proiecte de politici publice etc. De aceea, rezultatele analizei nu sunt simple constatări asupra fenomenului cercetat, ci



reprezintă baza pentru a contura soluții posibile în vederea ameliorării performanțelor indicatorilor analizați.

Menționăm faptul că, în ultima parte a evenimentului, organizatorii au propus un exercițiu de grup în care participanții la *workshop* ar fi trebuit să își asume rolul de cercetători angajați să livreze un studiu unei echipe de comunicare strategică. Întrebarea cercetării lor privea magnitudinea și rezonanța introducerii vaccinului *Sputnik* în Europa. Fiecare echipă ar fi trebuit să prezinte cum ar fi colectat datele, cum ar fi prezentat analiza către grupul de comunicare strategică și care este mesajul concis privind dezinformarea. Având în vedere faptul că discutarea acestui subiect era o chestiune sensibilă din punct de vedere politic, participanții la *workshop* (inclusiv reprezentanții AEP) nu au dezbătut speța.

Concluzii

Sesiunea de instruire a avut rolul de a familiariza participanții cu modalitățile de analizare a datelor în format deschis. Raportarea datelor deschise joacă un rol important în elaborarea și fundamentarea luărilor de poziție, a deciziilor politice sau a proiectelor de politici publice, iar cunoașterea principalelor instrumente de prelucrare a datelor reprezintă un pas înainte în implementarea principiilor guvernării deschise la nivelul instituțiilor publice.